

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KOZLÖNYE.

Előfizetési árak:	
Helyben.	Videkre küldve:
Egy evre . . . 10 kor. — bill.	Egy evre . . . 16 kor. — bill.
Fél evre . . . 5	Fél evre . . . 8 . . . . .
Negyed evre . . . 2	Negyed evre . . . 4 . . . . .
Egy hora	Egy hora . . . . .
Egyesszam ára 4 fillér.	

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
 Felelős szerkesztő: **Hj. MORICZ PÁL.**
 Kiadók: **HOPPMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:
 Hat hasabos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelent hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden sor 4 fillér.

A sorozások újabb elhalasztása.

(A honvédelmi miniszter leírata.)

A honvédelmi miniszteriumtól — br. Fejérváry honvédelmi miniszter aláírásával ellátva igen fontos rendelet érkezett Debreczen város közönségéhez.

A rendeletben a miniszter újból elhalasztja a most már másodikban kitűzött sorozási terminusokat és miután úgy vélekedik, hogy az ujonczok megajánlásáról szóló törvényjavaslat a törvényhozás által talán mégis akként és oly időpontban fog elfogadtatni és törvényerőre emeltetni, hogy annak alapján az ismételt elhalasztott ez idei fősorozás a f. évi május 4-től június 20-ig terjedő időszak alatt végrehajtható lesz — felhívja a miniszter az illetékes hatóságokat, hogy készítsenek újabb sorozási tervezetet a május 4-től június 20-ig terjedő időre.

Elrendeli a miniszter, hogy utóállítások (pótsorozások) további rendelkezéséig nem tartandók és a vegyes felülvizsgáló bizottság elé csakis a már besorozott és tényleges szolgálati kötelezettség alatt álló katonák és honvédek vezetessenek elő, de még be nem sorozott állításkötelesek ezen bizottság által felül ne vizsgáltsanak és amennyiben már oda utasítottak volna, megjelenésük esetén onnan megvizsgálás nélkül bocsátsanak el.

Az önkéntes belépés tekintetében kijelenti a miniszter, hogy miután ez nem hatósági rendelkezés, hanem saját elhatározás alapján történik — az önkéntes belépés megengedhető és az e czélra szükséges belépési bizonyítványok a feleknek kiadhatók.

Megengedi a miniszter, hogy a külföldön tartózkodó és az ottani képviseleti hatóság által megvizsgált és alkalmasnak talált hadkötelesek ott besoroztassanak, de a besorozásról szóló határozatok az eredeti állítási lajstromokba mindaddig be nem jegyzendők, míg az idej ujonczjuttalék megajánlásáról szóló törvényjavaslat meg nem szavaztatik és szentesítést nem nyer.

Végül kijelenti a miniszter, hogy ezen az ismert parlamentári viszonyok kényszere alatt kibocsátott rendelkezésekből kifolyólag úgy a hatóságokra, mint az egyes védkötelesekre és azok hozzátartozóira esetleg háramló min-

dennemű zaklatásokért, károsodásokért és másnemű hátrányos következtetésekért a kormány a felelősséget magától elutasítja.

*

A kis ártatlan császármadarak tehát nem vállalnak felelősséget, sőt zaklatásokat helyeznek kilátásba . . .

Miért? Mert a nemzetben fölébredt a becsületérzés és a józanság és nem hajlandó tovább (az osztrák generálisok füttyszavára) véret, vagyonát dobni a sárgafekete zászló dögevőkeselyüként falánk, tolakodó táborának.

És ime most még a kis ártatlan császár madárkáknak áll feljebb. A nyakunkra hizlaltuk őket és ime a hálájuk: karmokat mutogatják, dögletes csőrököt csattogtatják felénk.

Mert olyan az osztrák (verje meg a Jézus Krisztus!), nincsen abban semmi virtus, csak galádság. Hát csak feszítések türelmünk vékonyra nyult hurját. Csak fosztogassátok a jó magyart. Majd kaptok katonát. Talpra áll az egész nemzet.

Az általános elégtelenség.

Irta: **Honvéd Atilla**

Különös dolog, hogy az egész társadalom jajgat és panaszával betölti az országot. Elégedetlen a sorsával mindenki: segítséget kér, vár vagy követel. Nemesak a tisztviselő, iparos kereskedő, kisbirtokos jajgat, hanem a dúsgazdag nagybirtokos is. Egyik a másikat vadolja tulkapással, kizsakmányolással, holott sokkal mélyebb a bajok kutforrása. Latja is, tudja is az egész ország, de nem akarja elhinni, pedig keserves következményei lesznek még ennek, ha eszére nem tér ez a vaksággal vert nép, amelynek legnagyobb szerencsétlensége, hogy az ellenségeihez is bizalommal fordul.

Ez a sopánkodás is a magyar nép gyengeségét mutatja, mert letelt már az ideje annak, hogy a könyörgő szó meghallgatásra találjon. Tul vagyunk ám azon, hogy szép szavakkal gyógyítani lehessen a sok bajt, amely gazdasági életében támadta meg a nemzetet. A tömeg már nem is kér. Hiába is kérne. Követelni kell elszántan, vaskövetkezéssel a megélhetés legegyszerűbb feltétleit. Ez a mostani helyzet fenn nem maradhat, mert a vagyoni tönkrement elkerülhetetlen. Hiszen már is a nép ezrei vették kezükbe a vándor és koldusbotot. Nem is csoda, hogy oly nagy és általános az elkeseredettség, hiszen e sorsra nem akar jutni az egész nemzet.

Valami van a levegőben, amely a tömeget is áthatja. A jobb létért sopánkod-

nak fönt és lent — és ezen közben a közterhek szédületes módon emelkednek. A nép is szaporább, de a gazdasági erőforrások nem gyarapodnak. Ellenkezőleg. Elszomorító a hanyatlás, a visszaesés minden téren. Ezzel szemben pedig az igények egyre emelkednek, sőt már teljesíthetetlenekké kezdenek válni.

Hová fog ez vezetni? Hogy jóra nem, az bizonyos. Aki következtetni tud, bizonyára érzi, hogy a világot fölforgató viharokat hasonló jelenségek előzhették meg. Ez a nagy szélségszerűség nem is fog tartani sokáig, mert a vihar már kitörőben van. A levegő fojtott, az embertömegek mellére nehezülő. A láthatáron azok a bizonyos sötét pontok már meg is jelentek. Csak a tapasztalatlan hajósok nem látják, mert máskülönbén már lebecsajtották volna vitorláikat, nehogy az első erőteljes szélroham belekapaszkodhasson.

Az egész világ érezi az új március közeledését, de érezzük azt mi is. Lehetetlen állapotok uralkodnak nálunk. Az elégtelenség mindenfelé növekvőben. A zugolódást elhallgattatni nem lehet, annyira általános az. Az egyes intézményeket alapjában ingatja meg az új korszellem.

Annyi bűn halmozódott már össze, hogy nagyszerűbb találmányra van már szükség, mint amilyen monsieur Guillotin nevű tudósé volt.

Hadd jöjjön hát az a tisztító vihar, mely elsöpri a mult századnak ránk maradt szeméjét. A vihar igaz: rombol is, pusztít is, de tisztítja a levegőt. Erre pedig nagy szükség van már az egész világnak.

Ez a nemzet, mely ezer év viharát kiállta, ki fogja állani ezt is — és a jövő nemzedék a vihar után pacsirtaszóra fog ébredni.

Alispán a megyei önkormányzatról.

Miskolczy Ferencz, Bihar vármegye új alispánja székfoglaló beszédeben érdekes kijelentéseket tett a vármegyék önkormányzatáról. Ugy látszik, hogy az állami igazgatást ellenezni fogja. A többi között így szólott:

„De meg kell nyugodnom azon tudatban, hogy az új idők áramlata, a változott viszonyok és felfogások, a közönség érdeke, az állam érdeke kívánja így, hiszen az állam érdeke előtt minden más mellékes érdeknek el kell némulnia! De még ily megcsontított állapotban is sok az erő a vármegyékben, nemzet és alko many fenntartó erő! A miért is, ha a vármegyéknek a változott viszonyokhoz, a haladó kor követelményeihez képest, át kell alakulniok, megsemmisülniök nem szabad!

Minden vármegye autonómiájában bírja közszabadságának legfőbb feltételét, legbecesebb biztosítékát, ez az önkormányzat, hogy tudniillik „a vármegye a saját ügyeit önmaga intézi!“ A vármegyének lelke, mindene,

létfeltétele. Önkormányzat nélkül nem volna a vármegye egyéb, mint hulla, amely sem mozdulni nem tud, sem cselekedni nem képes, éppen azért itt ünnepélyesen fogadom, hogy a vármegye önkormányzatának epségét, bárholman jövő támadás avagy illetéktelen beavatkozás ellen az utolsóig hűségesen védelmezni mindenkor és minden körülmények között legfőbb és legszentebb kötelességemnek tartandom! A vármegye törvényhatósági bizottságának minden tagját politikai pártállás, társadalmi osztály, nemzetiségi és valláskülönbség nélkül egy pártta, egy „megyei pártta“ fogja tömöríteni, egy olyan pártta, amelynek egyedüli feladata egyesült erővel szolgálja a vármegye javát.

Az István gőzmalom közgyűlése.

Az István gőzmalom társulat tegnap délelőtt tartotta meg nagy érdeklődés mellett Sesztina Lajos elnöklésével, évi rendes közgyűlését. Az igazgatóság által előterjesztett mérleget és az arra vonatkozó jelentést, valamint a felügyelő bizottság jelentését a közgyűlés tudomásul vette és a felmentvényt a felügyelő bizottság tagjainak megadta.

Az igazgatóság javaslatát mutatták ezután be a tisztviselők nyugdíj alapszabály tervezetével együtt. A közgyűlés nem bocsátkozott az alapszabály tervezet tárgyalásába hanem egyelőre kiadta egy külön kiküldött bizottságnak.

Az igazgatóság kiegészítése következett. Három új tagot választottak és pedig Zádor Lajost 1124, Simonffy Emilt 922 és Lukács Ármint 838 szavazattal.

Ezután egy meghatározó jelenet következett, a társulat legrégebb és tevékeny igazgatósági tagja Sesztina Lajos igazgatósági elnök lemondott; mely alkalomból az igazgatóság a következő indítványt terjesztette a közgyűlés elé:

„mondja ki a közgyűlés, hogy Sesztina Lajos igazgatósági elnökünk lemondását őszinte sajnálattal veszi tudomásul és tekintettel társulatunk érdekében majdnem 50 éven keresztül kifejtett nagyjelentőségű munkásságáért mely köszönetet nyilvánítja, érdemeit jegyzőkönyvileg megörökíti és biztosítja, hogy emléket mindenkor hálateljes kegyelettel fogjuk megőrizni és utódaink által megőriztetni.“

Az indítványt a közgyűlés egyhangúlag lelkesedéssel fogadta el, majd az igazgatóság nevében **Zádor Lajos** a következő szavakat intézte a távozó igazgató-elnökhöz:

Mélyen tisztelt közgyűlés!

Engedtessek meg nekem, a köztevékenység mezejéről vissza lépő kedves elnökünk érdemeihez további megjegyzéseimet fűzni és reá vonatkozólag közéletünk egyik kiváló államférfiának legközelebb Kolozsvárról elhangzott szavait idéznem:

„Megdönthetetlen axiómaként mondhatjuk, hogy csak a ki dolgozik és hiven teljesíti kötelességét, az szereti igazán hazáját, az tarthat jogos igényt a közbecsülésre.“

Te kedves barátunk hiven teljesítetted kötelességedet mind szeretett családod érdekében, továbbá városunk és annak kereskedelme érdekében és ezzel imádoztunk házáért is leróttad kötelességedet.

Büszkén említem ezt ezen hejéről, a

Az előkelő hölgyközönség szíves tudomására hozom, hogy

Szénásy Gyula és Szénásy Hoffmann és Tsa budapesti nagykereskedőktől raktárra érkeztek.

Melyeknek szíves megtekintését kéri **EISLER M. E. cég.**

Női ruhavarró műterem.

kereskedelem ezen templomban, melynek megalkotásában is kivett munkásságodat és hozzájárultál eme otthonhoz a kereskedő osztálynak, anyagi támogatással.

Különösen hiven teljesítetted kötelességedet az István gőzmalom érdekében, melynek fejlődése és ország-világ előtt elismert hirtelne a magyar ipar hivatottságát hirdeti.

Bölcs vezetésed alatt egyéni tehetségeid és erkölcsi súlyod által vállalatunk biztos alapon nyugszik, adja az Isten, hogy mindenkor méltó utódok lépjenek nyomodba, hogy vállalatunk továbbra is megtarthassa jelentőségét a magyar malomipar terén.

Közvetlen munkatársaid nevében üdvözöllek kedves barátom és kivanom, a jó Isten adjon neked még sok derűs napot családod körében és nemes szíved szeretetében még sokáig részesülhessenek első sorban mélyen tisztelt feleséged és méltó utódaidd.

Fogadd nagyrabecsülésünket és biztositásunkat, hogy minden időben szeretettel tartunk meg emlékükből.

Az iparos tanonciskolai felügyelő nyilatkozata.

(A márczius 15-iki ünnep zavarását illetőleg.)

Szűcs Izsó iparostanonciskolai felügyelő ur, kinek neve már nem ösmeretlen olvasóink előtt, nyilatkozatot küldött be, mely tisztázza őt a szándékosnemzetiünnep zavarás vádjáról; mi ezt örömmel vesszük tudomásul, de értesüléseink, melynek alapján közleményünket akkor megirtuk, olyanok voltak, hogy ilyeneket hallva jövőre se járnánk el másként. Tőlünk mind a könnyelmű elbátolás, mind a rosszakaratú informálás tavor állott, egyedül hazafias felhóborodásunknak adtunk kifejezést, hogy legalább jövőre ne forduljon elő többé ilyesmi. Hisszük, hogy ezt elis értük. Azonban afelel teljesen megnyugtató lehet a felügyelő ur, mi közleményünkkel rejtett célokat nem szolgáltunk, sőt kijelentjük, hogy a debreczeni iparoktatás fejlesztésére irányuló közérdeklő törekvéseit nemcsak kötelességünk höz hiven, de szíves örömmel is támogatjuk. A b. cses levélben foglalt más adatokra, melyeket a felügyelő ur saját eljárásának fedezésére sorolt fel, most már nem nyilatkozunk, mert befejezettek tekintjük az ügyet, hanem egyszerűen kö öljük a küldött nyilatkozat t.

A „Debreczen“ tek. szerkesztőségének

Debreczenben.

Tek. Szerkesztő ur!

Hivatalos körutamból ma tértem vissza. Ezen körülmény mentse ki késedelmemet, hogy a „hazafiatlanság“ megbélyegző vádjá ellen napokig nem védekeztem.

Eljárásom tisztázását várja el tőlem szerkesztő ur és méltán! Egy érzéketlennek hitt, hazafiatlannak lefestett ünneprontóval szemben talán én is hasonlóan jártam volna el, bár semmiesetre sem oly könnyelműen és különösen nem egyoldalú s rosszakaratú információ alapján.

Szögedi létemre magyar énnem minden porcikám szerkesztő ur és annyira ösmerem s érzem márcz. 15 ének

nagy nemzeti jelentőségét, hogy igazgatói első ténykedésem gyanánt ezen napra iskolámban egyszersmindenkorra szünnapot rendeztem el, nem törődve rendeletekkel s nem tekintve azt, hogy ezen napon közép s elemi iskolákban nagyon sokfelé divik a tanítás.

Debreczeni eljárásomnál sem tudatlanság, sem rosszakarat részéről nem játszott közre, hanem egyszerűen felültek. Tudatosan-e vagy se, az más számlára tartozik.

Eszemagában sem volt márcz. 15-én iskolát látogatni, de debreczeni tanügyi körökből (névvel is szolgálhatok) meg márcz. 3-an és másodikáról azon értesítést nyertem, hogy márczius 15-én vasárnap d. e. tanítás leend az ipariskolában. Az értesítés szövege szerint: „vasárnap d. u. nem lesz rajztanítás a főiskolában az ott tartandó ünnepélyek miatt. Hogy a másik helyen lesz e, az még nem döntetett el.“ Fejesóvalva fogadtam e hirt, melynek alapján értesítettem az ipariskola igazgatóságát, hogy 14-én az esti iskolát meglátogatom, 15-én 10 órakor pedig értekezletet tartunk. Sőt ez utóbbi intézkedésemnek egyik fő indító oka épen az volt, hogy rövid értekezlet révén a tanítás felbeszakításával a tanulóknak és a tanítóknak mód nyujtassek arra, hogy az ünneplésből is részüket kivessék. Ugyanakkor arról is értesítettem debreczeni ösmerőseimet (névvel szolgálhatok), hogy az iskola alaposabb megvizsgálása céljából inkább a hó folyamán még egyszer eljövök Debreczenbe. A h. nánási és h. böszörményi igazgató urakat pedig az ő előzetes kerelmükre értesítettem az értekezlet megtartásáról. A beparancsolás, b. saskodás stb. csak remlátománya volt a hir kovácsolójának.

Már abból is láthatja tehát szerkesztő ur, hogy az egész ügyben valaki rosszakaratú ferditéssel adta információját. Es ezt annyival inkább merem állítani, mert az illető meg idejekorán meggyőződhetett állításának helytelenségéről.

Ugyanis, mivel a debreczeni iskolaigazgatójától értesitésemre semminemű választ nem kaptam, esetleges félreértések kiküldése végett márczius 13-án sürgőnyt küldtem Debreczenbe, hogy az iskolalátogatást elhalasztom. Ekkor még a márcz. 14-iki hírlapi támadásról természetesen tudomásom sem lehetett, az előbbi cikk tartalmát pedig még ma sem ismerem. Egy kis jóakarattal mellet tehát márcz. 14-én a lapok is értesíthetők lettek volna a tényállásról, ha a hírforrás — melyből szerkesztő ur információját szerzte — őszinte lett volna. Hogy ez nem történt meg, ebből én bizonyos konzekvenziát vagyok kénytelen levonni.

Engedje meg tek. szerkesztő ur, hogy ezen következtetésemet egyelőre nyilvánosságra ne hozzam. Mint miniszteri biztosnak csak a tényekből szabad ítéletet mondanom. Hiszem azonban, hogy ezen incidens csak reám vált pillanatra kellemetlenné és talán az közvetve az ipariskolázatásra még jótékony hatású is lehet. Ha ezen nem egészen barátságos fogadtatásomnak rejtett céljai lettek volna, ugy azokat — reményilem — nem érik el. Annyira szívesen viselem Debreczen iparoktatásügyének fejlődését, hogy ezen kellemetlenség nem fog visszariasztani attól, hogy annak fejlesztésére csekély erőmtől telhetőleg mindent megtegyek.

Tudom, hogy szerkesztő ur ezen ügyben teljes jóhiszeműséggel járt el és ezért

paratlan választéku női ruhaszövetek, se-lyemkelmék és diszekben kizárólagosan

arra kérem, hogy ezen levelemet — nem csekély személyemre való tekintetből — hanem az iparoktatás érdekében — b. lapja legközelebbi számában közzétenni sziveskedjék.

Tek. Szerkesztő urnak Nagyváradon, 1903. márcz. 20.

kiváló tisztelettel

Szücs Izsó
iparisk. szakfelügyelő.

Tisza partján.

Ki a Tisza vizét issza
Vágyik annak szive vissza!
Hogy ne vágya, hogy ne fájna:
Ez a világ legszebb taja!

Szép magyar föld, vadvirágos,
Kedves, vidám, barátságos;
Itt fészkel a szárcsa, gólya,
A nádas, a sás lakója.

Szíl a magyar kedves fája,
S ez a föld a szil hazája.
Oly áldott a levegője:
Magyar lesz a nemet tőle.

És a népség, a ki lakja,
Még a régi szittya fajta!
A legénye derék, szalás,
Az asszony nép karesu, nyájas.

És a milyen a lakója,
Olyan itt a magyar nóta,
A ki hallja, nem felejt,
A bánatot megszereli.

S míg a Tisza folyik itten:
Magyar lesz itt addig minden!
Még a víz is mintha benne
A magyar föld vére lenne!

Szép magyar föld! Magyar nóta,
Magyar érzés a lakója!
Ki a Tisza vizét issza:
Vágyik annak szive vissza!

Ábrahám Ernő.

NAPI HIREK.

Humánusan és szabályosan.

Magyarország miniszterelnöke azt mondta az elégtételt kereső küldöttségnek, utána néz, ha szabálytalanságok történtek, megtorolja. A vérengző rendőrségnek pedig utasítást adott ki, hogy humánusan cselekedjék. Tehát gyilkolni, gázolni szabad, fő, hogy szabályosan történjék az. Gyermekek tiprása, ifjak fejbeverése is szabad, de csak humánusan. A miniszterelnök felfogása szerint a budapesti kozákok mérszálása szabály szerint folyt le; sőt e kozák bandának a humanitását sem kifogásolhatja az ellenzék, mert az éles karddal csupán a fejét ütötték

a magyar sipkás egyetemi ifjaknak, hogy meg ne sántuljanak... Panasza tehát nincsen ok fölháborodásra még kevésbé, fő, hogy humánusan és szabályosan történjék a gazság és hogy minden disznóságot a jog, törvény és igazság három egységének valamelyik ketreczébe kell illeszteni. Mindenre van mód, szabály, jogczim, csak a Kossuth Lajos emléke fölötti borongásra nincs mód, nincs jog; az új éra alatt „magyar embernek az életével kell játszania, ha nemzeti nagy halottját kegyelettel fel akarja keresni. Embertiprásra, jogtiprásra is van szabály, de a nemzeti érzés megnyilatkozására nincs, csak egy: vigyázni, hogy senki ne lássa. Hazafi és zsebtolvaj kerülje a napfényt egyaránt, de a zsebtolvajnak mégis biztosabb a jogrendje, az tudja, hogy csak lopás esetén csap reá a rendőr, a hazafit bármely pillanatban érheti a kardja, persze csak humánusan! Hát ezeknek a dolgoknak a végére kell járni. Kipattant a legujabb hazugsága is a Széll kormányának. — Tegnap még azt mondták: kár, hogy éppen ez a derék, becsületes, kormány képviseli a lehetetlen katonai javaslatokat. Ma már az elégikus tónus lehetlenné vált. Nem derék és hazája iránt nem becsületes. Az osztrák érzékenység a bálvány, a magyar érzés az ellensége. Ne felejtjük el, hogy nem folyt vér, mikor Hentzi szobrát fölavatták, mert ez a felháborodást dokumentálta volna, de vérnek kellett folynia Kossuth Lajos napján, mert ez a kormány rendíthetetlenségét dokumentálja minden nemzeti érzelemmel szemben. Véres kézzel, hazafiatlanságában leleplezve, gyáván és cinikusán áll ma az új rendszer prófétája a nemzet előtt. Távozzék minél előbb, mert minden újabb nap egy újabb rongyot tép le róla és sem Istennek, sem embernek nem való látvány, az egész meztelensége,“ olvassuk a Pesti Naplóból, a mely tudvalevőleg nem függetlenségi lap, de úgy hisszük, aláíratjuk nagyobbreszt a következtetéseit.

Egy igazi debreczeni polgár halála.

Olyan ember haláláról emlékezünk meg ki érdemes az igazi debreczeni polgár nevére. Tulajdonságaiban, szokásaiban hiven követte a boldogult varadi Szabó Miklós a debreczeni régi polgároknak a példait. Mert például noha képzettségénél, vagyonánál, családi összeköttetéseivel fogva jelesebb szerepre volt hivatott: a föltünést sosem kereste; sőt a különbség egyszerű módon élt, gyűjtve a vagyont, egy majdan a szeretett polgár város gazdagabb legyen

ismét egy, a köznek áldozó, bagyományozóval. Varadi Szabó Miklós, ki 68 évet élt igazán komoly munkásságban és kit ma délután temettek, egyike volt a legeredetibb debreczeni polgároknak. Diplomás jogász ember volt, több nyelvet beszélt, de viselete, szokásai után ítélve valamiféle kisebb gazda embernek nézhetne, a ki őt hazulról nem ösmerte. Egyszerű, magyaros polgári viseletben járt, még a nehéz eszímáján is vasból volt a sarkantyú és noha dúsgazdag nagybirtokos volt, báránybőr bundájába ülve, vagy báránybőr bundáját magaalágyűrve, maga szerette hajtani a tanyára a soványságuakról nevezetes lovait. Csak barátjai hoszas unszolására tett engedményt, hogy legalább a városban a parasztkocsi faraba ült; de az ostort ekkor sem engedte oda a János kocsinak, nehogy az ő jószágait mas valaki megüsse... Ezen különböznek tetsző polgárember azonban nemes indulatu lelket őrizett az egyszerű viselet alatt. Mert, mint értesülünk, nagy vagyonának tekintélyes részét jótékony közcélokra hagyta. Így például (a hír szerint) a Széchényi utcái házát, melynek a telke több mint egy hold terjedelmű és melyért már a boldogult életében ígérték 80 ezer forintot, a jótékony nőegyletnek bagyományozta. E haz egyébként történetileg is nevezetes, mert Debreczenben átutaztában e házba szállott XII-dik Károly svéd király. Azonkívül varadi Szabó Miklós, ki a tályai református egyháznak főgondnoka, a debreczeni egyháznak presbitere is volt, mint hitbuzgó református aggregény egyházáról sem feledkezett meg, mert, a hír szerint, az egyháznak iskolai és templomépítési célokra, szinte értéket hagyott; szóval az egyszerűség alá szinte különöz módon rejtőző férfiuban igazi debreczeni polgár hunyt el, ki az ősök sok erényét megőrizte e változott időben is. Délután temettek. Haláláról családja alábbi gyászlevelet adta ki:

Özvegy Varadi Szabó Jánosné, szül. köödi Lázár Mária és gyermekei: Mária férjével szentviszlói Deseő Ferenczcel, Anna férjével Kazinczy Gaborral és Janos, továbbá özv. varadi Szabó Lajosné szül. esikdelnei Csathó Mária, leánya Mária, özvegy Nagy Ákosné s ennek gyermekei Irén és Margit fájdalommal jelentik zeretett soro-ruk, illetve nagybátyjuknak varadi Szabó Miklós földbirtokosnak, a tályai ev. ref. egyház főgondnoka, a debreczeni ev. ref. egyház presbytere, városi bizottsági tagnak munkás életének 68 évében, 1903. évi márczius hó 21-ik napján esti 8 órakor hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát. A megboldogult hült tetemei 1903. évi márczius hó 23-án d. u. 3 órakor fognak Széchényi utca 6-ik számú gyászházától az ev. ref. Kistemplomban tartandó ima után a Kossuth utcái sarkertben levő családi sírboltban örök nyugalomra tétetni. Mely végtisztességre rokonait, barátait meghívjuk. Debreczen, 1903. márczius hó 22. Beke hamvaira.

Clayton és Shuttleworth mezőgazdasági gépek bpesti gyáranak

képviselői Debreczen és Hajduvármegye területére

DEBRECZEN

BÉSZLER és DÁVID vaskereskedők Piacz utca 7. sz. (Vecsey-ház.)

Hírek a dalegylet köréből.

A „Debreczeni Dalegylet”, az öreg dalegylet, mely a nótás Magyarország egyik legkiválóbb zeneművészeti egyesülete és büszkesége, bokros és hazafias sikereit újabb érdemekkel gyarapította és gyarapítja, midőn a fényes sikerű történelmi hangversenyek rendezésével példát mutatott a magyar dalegyletnek. A harmadik történelmi hangversenyt, mely a szabadságharc dalait is felöleli, ápril hó 2-án tartja meg a derék egyület, melynek a köréből a következő értesítéseket vettük:

A Debreczeni Dalegylet f. hó 4-én tartott 2-ik történelmi hangversenyén, az egyesület házalapjára tett következő felülfizetéseket: Paczelt Jánosné 3 kor., Takács Sándor (H.-Böszörmény) 2 kor., Szilágyi József 1 kor., Biczó Gyula 2 kor., ifj. Móricz Pál 2 kor., Tóth Mihály 2 kor., Vértessy Jánosné 80 fil., Neuhauser Károly 2 kor. — hálás köszönettel nyugtazza az elnökség.

A „Debreczeni Dalegylet pártoló tagjai közé ujonnan belettek: Doczy Gyula, Tóth Ferencz, Dr. Ujlaky Géza, Boruzs Sándor (H. Bagos), Dr. Ábrahám Dezső, Dávid Adolf, Ungváry Imre. Jelentkezéseket elfogad (dalestéliek alkalmával) a pénztár, mindenkor pedig: az egyesületi titkár.

Tisztelettel kérem és hívom fel a debreczeni dalegylet működő tagjait, hogy különös tekintettel az ápril 2-án tartandó 3-ik történelmi hangversenyünkre, a keddi (f. hó 24.) tanulási órára, teljes számban és pontosan (8 óra) megjelenni sziveskedjenek. Debr. 1903. márcz 22. Csirka István d. e. titkár.

A közönség figyelmébe.

Az erdőmesteri hivatal lapunk utján is figyelmezteti a nagyerdei sétáló közönséget, hogy az erdei ösvényekről ne térjenek be az erdőbe és az erdőben égő szivarvéget, gyufát ne dobáljanak el, mert egy szikra tűzből is nagy veszedelem keletkezhetik. Ugyanis az erdőben tenger sok a száraz fű és galycsörmelék, mely egy véletlenül eldobott cigaretta végtől is könnyen lángalobban; a miből erdőégés veszedelme keletkezhetik. A közönség bizonyosan megfogja szívlelni ezt a figyelmeztetést.

Esküvő.

Fried Samu szatmármegyei földbirtokos e hó 31-én d. u. 3 órakor esküszik örök hűséget a Deák Ferencz utczai izr. templomban Rosenfeld Salamon földbirtos leányának Fridának.

Az ipartestület alapszabályai.

A miniszter az ipartestület alapszabályait nem hagyta jóvá. Átdolgozás végett visszaküldötte.

A bíróság köréből.

Az igazságügyminiszter Gyulai Sándor nagybecskereki törvényszéki aljegyzőt, ugyane minőségben, a debreczeni kir. törvényszékhez helyezte át.

A Rudnyánszky család gyászja.

Dezseri Rudnyánszky Károly de genere Divek, az őz Rudnyánszky család egyik legidősebb tagja, nyitrai földbirtokos, 75 éves korában özdögei kastélyában meghalt. 1848-ban honvéd-tiszt volt és Bem táborában harcolt, majd Klapka mellett a komáromi várban küzdött. És egyik legtiszteltebb tagja volt a nyitrai nemes családoknak. Az érdemes öreg urat a családi sírboltba temették 1889-ben elhunyt felesége Zongor Zsófia melle. Az elhunytban Rudnyánszky Gyula, magyar költőink egyik legkiválóbb mestere, édesa nyját vesztette el.

Váradai Szabó Miklós hagyományai.

Lapunk más helyén, röviden, már emlékeztünk egy igazi debreczeni polgárnak, váradai Szabó Miklósnak az elhunytáról, ki gazdag hagyományával tette emléket feledhetetlenné e város és a református egyház történetében. Most e híresekben némi tájékozással szolgálhatunk a hagyományok nagysága és a nemes hagyományozónak czéljai felől. Két részre tett nagyobb hagyományokat; melyek a fejkölt gondolkodás aranyos bélyegét magán viselik. A debreczeni ev. ref. egyház javára kö etkezőleg végrendekezett: 5.1/2 nyilas (25—28 kat.) ondódi földet, épületekkel jól felszerelve, tanyai iskola számára; 2.) 130 kat. hold új osztású földet a paczi erdő felé, hogy ott templom és parochia építtessék. Megengedi, hogy e birtok fele a szent czél érdekében eladassék. A végrendekezés másik része a jótékony ügyelet javára történt. Ugyanis a debreczeni jótékony nőegylet kapja a Szécsényi-utczai házat (1380 négyszög öles óriási telkével együtt) árvaház czéljaira, hogy ez édes anyja nevével Erzsébet árvaház nevet viselje. Ez ingatlanokon némi terhek is vannak, amelyek előbb letörlesztend k.

Halálozások.

A kaszás ember rettenetesen aratott és arat Debreczenben. Egyszerre több gyászlevelet is közölnek velünk és mely részvétellel adjuk hírül az alábbi gyászbeszédet: Borus Ferencz debreczeni érdemes és ösmert m. kir. telekkönyvvezető elhunyt. Temetése e hó 24-án d. u. 3 órakor lesz Vigkedvü Mihály-utcza 4. sz. háztól. Az elhunyt derék tisztviselőt neje, gyermekeim kívül nagyszámú rokonság gyászolja. — özv. Moesy Józsefné sz. Márkus Ziza, Moesy József volt törvényszéki bíró özvegye 69 éves korában szintén elhunyt. Temetése e hó 24-én lesz a Garay-utcza 15 számú háztól. Sándor Janosné sz. Müller Mária 58 éves korában elhunyt. Temetése e hó 23-án d. u. 3 órakor lesz Piacz-utcza 47 számú háztól. Férjén kívül egyetlen leánya gyászolja. — Élte delén hunyt el a társadalom egyik ösmert és kedvelt tagja Dragota Miklós földbirtokos, törvényhatósági bizottsági tag. 26 évet élt, sorvasztó bőtegség, tudóvész ölte

meg. Tegnap délután hunyt el birtokán Mácson. Temetése e hó 24-én délután 3 órakor lesz Pusztá Kis Mácson, hol a családi sírboltba helyezik örök nyugalomra. Az elhunyt fiatal mbert egyetlen testvére Dragota Natália, Boczkó Sámuel főkapitány neje gyászolja.

Bírói döntés a „Katalin” plágium ügyében.

Ma egy éve nagy port vert fel a Katalin operettenek lapunkban ösmertetett, állítólagos, plágium ügye. E hírből kifolyólag két bírósági ítéletet is provokált a tulerzékeny kedélyű, füttös Fejér Jenő zeneszerző ur. A budapesti sajtó bíróság a panaszolt Nagy Endre hirlapírót, a Pesti Napló kiváló dolgozótársát fölmentette; most pedig a lapunk ellen emelt ragalmazási panaszban döntött a debreczeni királyi törvényszék vadtanácsa, de szinte nem kedvezőleg füttös Fejér Jenő zeneszerző urra. Ugyanis a debreczeni törvényszék vadtanácsa, Baróthy Bela bíró elnöklésével tartott ülésen ma határozott abban a sajtóügyi feljelentésben, melyet Fejér Jenő a „Katalin” operett szerzője sajtó utjan elkövetett ragalmazásért indított lapunk, illetőleg Lorant (Lőw) József lapunk segédszerkesztője ellen, ki annak idején azt a közbeszéd tárgyat kepező hírt írta meg a „Debreczen”-ben, hogy a „Katalin” operettről azt állítják, miszerint plágium. A debreczeni törvényszék vadtanácsa ma tárgyalta a magán vádlo Fejér Jenő által beadott vádirat ellen beadott kifogásokat; midőn is a vadtanács előtt a magánvádat dr. Lukács Emil ügyvéd képviselte, vádlott Lorant (Lőw) Józsefet dr. Doczi Emil védte. A vadtanács Lorant (Lőw) József ellen a további eljárást megszüntette, mert az inkrimált közleményben nem talált büntetendő cselekményt fenforogni, ellenben a fölmerült tekintélyesebb összegű költségekben panaszos Fejér Jenőt marasztalta el.

Értesítés.

A rendőrfőkapitányság közli: A kereskedelemügyi m. kir. 54969—1902. számú körrendeletében az acetylen gázt fejlesztő készülékek szerkezetének megvizsgálására ugyszintén a szerelői és kezelői képesítő vizsga megtartására hivatott vizsgáló bizottság szabályzatát helyben hagyvan, az ezen iparágakban foglalkozni, illetve magukat képesíteni kívánók az első fokú iparhatóságokkal e tekintetben felvilágosítást nyerhetnek. Debreczen, 1903. márczius 22. Boczkó Sámuel rendőrfőkapitány.

Négy tüzeset.

Tegnap sok dolga akadt derék tűzoltóinknak. Négy izben volt tűz. Reggel 9 órakor a Darabos utcza 31 számú házban egy felszeredett le. — Délután 2 órakor a Csapókert I. járásban Nagy András házában tetőzete égett le. — Este félnyolczkor az Eötvös-utcza volt tűz. Dózsa János házában tetőzete hamvadt el. — Kevéssel ezután Miklós utcza vonultak a tűzoltók, hol az utcza felhalmozott nagy csomó szalma égett el.

Mihalovits J. gyógyszerháza a „Kigyóhoz” Debreczen, főter, a városházzal szemben.

Ajánlja a teljesen fémmentes s kiváló jóhatású „MOLLITERGIN” arcz s kézbőr finomító szépítő szerét, mely folyadék amíg arczszelkifujta arczot vagy kezeket a legrövidebb idő alatt fehérré, puhává s üdévé teszi s poudert alá is iszen ajánlható. Mint bőrpoló szer páratlan. Egy üveg „Mollitergin” ára 1 kor.

Az elmúlt hét halottjai.

A debreczeni m. kir. anyakönyvvezetői hivatalhoz az elmúlt hét alatt a következő halálozási eseteket jelentették be: özvegy Spitz Sámuelné Handelsmann Róza 78 éves, Gombos István 15 éves kefégyári munkás, Magyar Eszter 1 hónapos csecsemő, Szappanos Imre 4 hónapos csecsemő, Hangyási József 12 hónapos csecsemő, Monai Lajos 7 hónapos csecsemő, Siska István 20 hónapos csecsemő, Szegedi Mária 17 éves cseléd, Posta Julianna 10 éves tanuló, Bak István 23 napos csecsemő, Lövei Etelka 22 hónapos csemő, Blaskó András 54 éves napszámos, Harangozó Sándor 48 éves cseléd, Pócsi József 47 éves napszámos, Falusi Piroska 6 napos csecsemő, Nádasdi Margit 4 éves gyermek, Mészáros Ferencz 58 éves munkás, Fehértai Eszter 12 hónapos csecsemő, Somogyi József 43 éves városi hivatalnok, Papp Janosné Simon Julianna 34 éves, Dr. Hegedüs Pálné, Hajdu Zsuzsanna 64 éves, Simkó Ferencz 52 éves napszámos, Kovács János 60 éves napszámos, Oláh József 75 éves napszámos, Balázs Mária 14 hónapos csecsemő, Klein Róza 12 éves, Rosvai Sámuel 51 éves napszámos, Káldy Gyula 5 hónapos csecsemő, Miszinszky Lajosné Borbély Sára 73 éves, Varga Károly 72 éves magánzó, Gombácsi Eszter 20 éves, Papai Julianna 5 hónapos csecsemő, Faragó Róza 12 hónapos csecsemő, Linde Gábor 10 napos csecsemő, özv. Kiss Gáborné Csontos Zsuzsanna 70 éves, Mönus 4 órás leány csecsemő (utónevet nem kapott) özv. Winkler Bernátné Fischer Borbála 75 éves, Laboncz Róza 4 hónapos csecsemő, Török Erzsébet 2 hónapos csecsemő, Dalmi Erzsébet 11 hónapos csecsemő és 1 halva születés. Összesen 42. Minthogy ugyanezen idő alatt összesen 51 születést (28 fiú 23 leány) jelentettek be, így a születések 9 el múlták feül a halálozásokat.

Adófizető állatok.

Egyik felvidéki falu községének falára nemrégiben ismeretlen tettesek plakátot ragasztottak ki, amelyen egy ökör, egy szamár és egy kutya következő beszélgetése volt olvasható:

Az ökör: Mennyi adót fizetsz te?

A kutya: Husz koronát egy évre.

Az ökör: Szerencsés vagy, lásd nekem minden kilogramm után tizenkét fillért kell fizetnem.

Minden a ketten (a szamárhoz): És te?

A szamár: Nekem egyáltalában nem kell adót fizetnem, én benn ülök a község tanácsban.

A debreczeni első temetkezési szövetkezet

tegnap délután 3 órakor tartotta meg évi rendes közgyűlését a „Korona” disztermében. A közgyűlés a tagok nagyszámú részvételével tartatott meg. Idáig már hét esetben fizetett ki halálozási osztályokat. A tisztikar évi jelentését a közgyűlés általános megelegedéssel vettv tudomásul. — Annak a felmentvényt megadta s a szövetkezet további vezetésével megbizta őket. Több fontos tárgy megvitatása, az új felügyelő bizottsági tagok és ellenőr választása után az ülés délután fél 6 órakor véget ért.

Nóta a bíróról.

Kedélyes nép a magyar. Különösen a csufolódásban nincs párja. Nótát csinál az eseményekről, busat, vigat vagy gunyolódót. Az utóbbi fajtából való az a kettő is, amelyet az egyik szomszéd megyebeli községben csináltak. Így szól a csufondáros nóta:

Tudi-e kend, mi ujság?
Kiderült az igazság.
Aszondi a kisbíró,

Meszet lopott a bíró.
Ki hitte volna, ki hitte volna,
Hogy a bíró meszet lopjon,
Meszet lopjon.

Hová siet kend komám
Homokfutó kocsiján?
Lóg a lován a kantár,
Bíró kisér a zsandár.
Ki hitte volna, ki hitte volna,
Hogy a bíró zsandár vigye,
Zsandár vigye.

Egy régi debreczeni ház történetéből.

Azon alkalomból, hogy a debreczeni jótékony nőegylet öröklé a néhai váradi Szabó Miklós Széchényi utczai ősi, öregházát e házról nem érdéktelen felemlíteni a következőket. E ház történelmének nevezetes ségü. A XVII. században egyik legjelesebb főbíránké volt, Balyk Andrásé, akiről veje Diószegi Sámuel, később ugyancsak főbíró öröklé. Az ő főbíroságában. (1714) e házban szálott meg XII. Károly svéd király egy éjjel. A XVIII. század második felében a Fáy család öröklé Diószegi Sámuel től a nevezetes házat amelynek az udvara egyike a legnagyobbaknak a belvárosban.

Távirati tudósítások

Budapest, 1903. márc. 23.

A képviselőházban.

A képviselőház mai ülése nem kevésbé volt viharos a szombati ülésnél. Az államrendőrség kozákjainak az okatlan vérengzését még a legmamelukabb képviselők sem orozatlanok védeni. Széllbe is befagyott a szó. A Bécsből vetett hálóval megfogták és jézuita rendszeréről felfelé mint lefelé lekopott minden tetszetős máz és a nemzet — előtt teljes meztelenül áll osztrákszolgai mivolta és hogy a gyűlölködő, ocsmány osztrák-kéz bábként ugratja és utasítja kormányférfiainkat, mint a rendőrök kozák hordáját; de már következik az idő, a mikor majd körmére koppintunk ennek a hitvány idegen kéznek...

A mai viharos ülésen Bartha Ferencz, Buzáth, a szabolcsmegyei kurucz Mezössy Béla, Rákosi Viktor és még többen öntögették alá a torrót a csávába került osztrák szolga Széll truppnak...

A gyűlés lefolyásáról alábbi tudósítást vettünk:

*

A házban folytatták a szombati vitát. A képviselőház ülésének az elején mindjárt ez volt a viharos beköszöntő szó:

— Mi van Rudnayval?!

Ezután, először is **Barta** Ferencz részletezte a péntek éjszakai jeleneteket; majd a néppárt részéről **Buzáth** képviselő állott fel, a ki csatlakozik a szélsőbal álláspontjához, bár nem volt jelen a tüntetésnél...

Nessi Pál volt a harmadik szónok. Előadta:

— A főkapitány füttyöl a miniszterelnökre! És viharos tetszés közt vágta a szemébe Széllnek, ha nem tud rendet csinálni, mondjon le. (Leszkay: Menjen a kozákhados utcákra a miniszterelnök! Ott még látszik a vér a falakon!) Majd ismét a következő pikáns leleplezést tette **Nessi**: — Mikor javában folyt a vérontás, Rudnay főkapitány elzárkózva ült a lakásán. Senki részére nem volt otthon. Még Széllnek sem! Követeli az elcsapatá-át! (Zajos helyeslés.)

Mezössy Béla: — Ha a mi országunk rendőrállam volna, Tóth kapitányt akkor is tébolydába kellene záratni! (Ugy van!) Az egész dolog azért történt, mert az ifjuság Kossuth halála évfordulóján gyászlobogót akart kitűzetni...

Bezzeg, ha a kapuczinusok sirtoltjába vonultak volna, akkor nem lett volna bántódásuk, de erre ráérnek, ha majd titkos tanácsosok lesznek. (Nagy tetszés. Taps.) Rudnaynak pusztulni kell. (Taps. Viharos éljenzés!)

Rákosi Viktor: Mint szemtanu beszél. Minden nemzeti ünnepen eltűnnek nagyjaink; de készenlétben a katonaság, rendőrség és mentők... Igenis, a mentők!! Mert a mentők okos emberek, tapasztalatból tudják, hogy mi lesz... Most is előre kivonultak! (Zajos derűtség!)

Továbbá elmondja, mint vélekednek a rendőrök a képviselői immunitásról. Maga hallotta, mikor az egyik így szólt:

— Fiúk! Ez képviselő ne üssétek! Ezt csak taszigáljátok! (Viharos derűtség!) Azomban a rendőrség tudta, hogy kell magokat immunissá tenni! Leszedték a számjaikat.

A rendőrség a vértől megvult vadulva. Maga látta: milyen snajdig rohammal mentek neki a rendőrök a közönségnek; bár majd a maczedónok ellen rohannának így. Maga látta, a rendőrök olyan dühvel vagdalkoztak, hogy mikor egyetlen tüntető sem volt, akkor a lámpát verték be! (Zajos derűtség.)

Bezzeg szombat, vasárnap megmutatta: nincs zavargás ha a rendőrség nem csinálja; (Zajos: ugy van!) Csatlakozik a Mezössy javaletához. Rudnait elkell csapni. (Hosszas tetszés és éljenzés.)

A kozák csatározás részleteit tovább tárgyalják.

Széll Kálmán bukása.

A március 20-diki véres nap gyalázatos emlékével megbélyegezve a kegyvesztett Széll Kálmánt, most már menesztik. Ugyanis kormánypárti képviselők és főispánok Széll Kálmán bukását terjesztik.

Ló- és szekérösszeírás.

A katonai ügyosztálytól a következő sorokat vettük: Az évenként kötelező ló- és szekérösszeírás városunkban f. évi Márczius hó 1-én vette kezdetét és tart Márczius hó 30-ik napjáig. Figyelmeztetnek tehát mindazon egyének, kik lovaikat és szekereiket ez ideig még nem jelentették, hogy azokat f. hó 30-ik napjáig Csapó utca 43. számú házban (Tűzoltó őrtanyán) hétköznapokon d. e. 8-tól 12-ig vasár és ünnepnapokon pedig d. e. 9-től 12 óráig annyival is inkább bejelentésük, mivel ezen időn túl a jelentkezések nem fogadhatók el s a bejelentést elmulasztók minden ló után 20 koronáig terjedhető, s a szegény-alap javára fordítandó bírsággal fogják büntettetni és utólagos bejelentkezésre kötelezettek. Ez alkalommal megemlítjük, hogy ezideig mintegy 1400 egyén tett eleget ebbeli kötelességének.

Köszönetnyilvánítás.

A „Petőfi dalkör“ márczius 15-iki ünnepi estélyén a következő feülfizetések folytak be a márczius 15. alapra: egy bankett maradvány összege (K. A. O. K. Sz. K.) 90 korona, debreczeni elsőtakarékpénztár 20 kor., közgazdasági bank 15 korona, Komlóssy Arthur elnök, Lestyán Adorján a elnök és Emmert Antal 10—10 kor., Oláh Károly, Szabó Kálmán tanácsnokok és Tóth Andras szobrász 5—5 kor., Bálint Samuél és özv. Vértessy Lajosné 4—4 kor., özv. Szabó Józsefné, Sinay Anna, dr. Varga Lajos, Ember Lajos, Keresztessy Istvan, Haranghy László, Biczó Gyula, Nagy Gábor, Thieszen Arthur, Gaszner Géza, Horváth János, Retezár Kristóf, Nagy Imre és Beczky Lajos 2—2 korona, Rajczy György és Asztalos József 1—1 kor., összesen 208 korona, mely nemes adományokért a midőn halás köszönetet mond, egyszersmind további szives támogatást kér ezen „Márczius 15. ünnepelésének alapja részére a t. hazafias közönségtől. Debreczen, 1903. márcz. 15. A Petőfi dalkör elnöksége.

Rózsa Lajos

első legnagyobb női és gyermek felöltő ruháza Debreczenben értesíti a t. hölgyközönséget, hogy az előkelő urhölgyvilág részére a legmodernebb tavaszi felöltő és kalap különlegességei rendkívül nagy választékban megérkeztek.

Mindenki tudja.

hogy a Mauthner-féle impregnált takarmányrepamag a legnagyobb termést adja, hogy konyhakerti magvaiból a legjobb főzelék és zöldség terem és hogy virágmagvaiból fakad a legszebb virág. Szóval a Mauthner-féle magvak a legjobbak, készletei a legnagyobbak és árai igen olcsók.

SZINHÁZ.**Műsor:**

Hétfőn „B“ bérletben Bob hercege. Operett.

Kedden „C“ bérletben Lotti ezredesei. Operett.

Szerdán délután Lilomszál. Látványos színmű. Este „A“ bérletben Vasgyáros. Színmű.

Csütörtökön „B“ bérletben Frou Frou. Színmű.

Pénteken „C“ bérletben először Bajusz. Énekes vigjáték.

Szombaton „A“ bérletben Bajusz, énekes vigjáték.

Vasárnap délután A bor. Este Beck Vilmosné, Kertész Ella a Vígsház művésznőjének és Beck Vilmos az opera művésznőjének vendégfelleptével Loute, Vigjáték.

Menzáros Margit — Claire.

Szerdán este igazi műelőzetben lesz része a színházi közönségnek. A Vasgyáros kerül színre s Claire szerepét a társulat fényes talentuma drámai művésznője játsza. Menzáros Margitnak Claire egyik legjobb szerepe — méltán megérdemli a közönség meleg érdeklődését. Ugy hisszük, hogy ez alkalommal ismét zsufolt ház tapsol Menzáros Margitnak — éppúgy mint Denisében.

IRODALOM.

(Balla Ignác „Tenger mormolása.“ Versek. Ára 2 korona. Budapest. 1903. Lampel R. (Wodianer F. és Fiai) cs. es kir. udvari könyvkereskedés.)

A tartalom jegyzékkel együtt alig 87 oldalas könyvecske. De nem minden füzetnek lapos a tartalma is. Sőt a hangulatragó ötletet, eredetiségét hajhászó, magasabb (például: nemzeti) eszményekig fel nem érő teliver budapesti költők taborában nem utolsó legény jelen verseskötetnek a szerzője.

Ő, a tengeren vagy talán helyesebben a tenger mellett szolgálta le önkéntes esztendejét, mint tengerész, tehát eredetinek és érdekesnek találta költött vagy valóságos benyomásait a tengerről rimekbe kapcsolni . . . A Heltai Jenő sokaktól utánnyafogott kaszárnya dalai után elég újdonság-szerű választás . . . Egy matróz dalolgat, helyesebben füttyörészget a tenger felől . . . Az ifyjaj a költészetnél az érzelmek mélysége nem okvetlen vetekedik a tenger mélységével. Ez nem is szükséges. Főbb: a képek eredetisége. A befejezés meglepő volta. Hogy a rim jól vagy rosszul, de csendüljön. És bizonyos különleges zománczos ragyogjon minden versikéről . . . E kötetben is a mormoló tenger magasztos, felséges erőinek megnyilvánulása helyett csupán tünékeny anyékoeskak vetitődtek a költő lelkerre, tengerparti porszemek hullottak a szívere . . . De hát az ő ereje eddig terjedt. Az ő érzelmeit nem duzzasztják távoli tengerpartra vetődve oly erők, melyek a nemzeti költő gondolatának magasróptú szárnyat bontanak és búbajos vagyakat a hazai rög után; de, hisz, maga vallja a költő, hogy őt a perzselő nap aiól, a babér fak mellől nem vonza haza az Alföld rétje, a Tiszagátmartja, sem a föld, sem a munkás nép azon, de még a hon vérázott göröngye sem, szóval a költő — kozmopolita . . . De kinek mégis ragyog a lelkében oly szeretet, oly nemesézés, mely rokonszenvet ébreszt iránta . . . Őt „csak egy öregasszony lopva ejtett könyve . . .“ az édes anyjának a szerető lelke huzza haza, a ki felől ily dalt irt:

Messze esik a Tiszától
Héttornyú Debreczen,
Uram Isten, azt a várost
Hányszor megkönyezem.
A sok, el nem sirt köny egyszer
Ha patakká válik,
Elönti a felvárost is,
Egy kis háztól, fehér háztól
Egész a Tiszáig.

Abban a kis házikóban
Nem gyémánt az ablak,
Abban a kis házikóban
Nem tündérek laknak.

Szerelmes legényt se vár
Szerelmes lány ottan,
Csak egy szegény öreg asszony,
Messzeszakadt matrózfiát
Siratgatja ottan . . .

(Paulus.)

Márczius idusa Hajdudorogon.

— Dorogi levél. —

A szabadság születésének ötvenötödik évforduló napját a dorogi hajduk, a kerület közszeretében álló képviselőjével Rákosi Viktor jeles íróval együtt ünnepelték meg. A vasárnap reggeli vonattal érkező Rákosit, Hajdudorog előkelőségeinek vezetése mellett nagyszámú választóközönség várta s Farkas Győző a város, Petrus Jenő a függetlenségi párt nevében rövid üdvözlő beszéddel fogadták s díszes kocsis és lovas bandériummal vezették be a fellobogozott Kossuth Lajos utcán a piacra, hol Tóth Pál vendéglátó házához szállásolták el.

Isteni tisztelet után a városháza tagas udvarára igyekezett a templomokból kiözönlő nép.

A városházán Rákosi Viktort a város főbírája Rajk Imre a lépcsőkön fogadta üdvözlő beszéddel, megköszönvén, hogy e nemzeti ünnepen velük együtt ünnepelni, a várost meglátogatni szives volt. Az udvaron felállított emelvény körül a város előkelőbb asszonyai, leányai, férfiai ülték, távolabb a tagas, nagy négyszögletes udvart Dorog lakosságának apraja, nagyja foglalta el. Az ünnepélyt a függetlenségi párt elnöke haromnegyed 11-kor nyitotta meg.

A zenészek elhallgattak. Egressy tanító az általa újjá szervezett dalárda vezetője megadta a jelt s felhangzott az — Isten aldd meg a magyart . . . mely éneket az egész, párezer főnyi közönség levett kalappal állva hallgatta végig.

Ezután Rákosi Viktor emelkedett fel szólásra s a személyét eltető leikesültégek iecsiállapultával az ő keresetlen, közvetlen, szívéhez, észhez szóló szavaival ecsetelte a multat — melylyel szemben csak rámutatott a jelenre, mint folytatott harcra, folyton megújuló küzdelemre. Teljes hűséggel, bizalommal várunk, vártunk, hittünk. Azt mondják az okosabb enged, mi annyit engedtünk már az osztraknak, hogy ha a közmondás igazsága megdönthetetlenül fennáll, — mi vagyunk a földkerekség legokosabb emberei — lüzte be szavaiba s végezte beszédét az isten áldásával, a hazára, a hajdu ivadékokra, a honvédek kiomló vércseppjeire a Márczius 15-ének szereplőire. A lelkesedés kitörő jeleivel, az éljenzésekkel fogadott beszéd után Petrus Jenő szólt az ünnepelő közönség nevében Rákosihoz, megköszönve neki az ünnepelést magasztosabbá tevő beszédjét. — Utánna a dalárda a „Talpra magyar“-ra kezdett, a melyet Egressy karnagy vezényelt. A lelkesítő összhangzatos dal eléneklése után Koczog István tak. pénztárnok lépett ki Ábrányinak egyik ódájával, melyet nemes tüzzel s lelkesítő erővel adott elő. Erre ismét a dalárda zendített rá a „Hazádnak rendületlen“-re.

A szózat elhangzása után Brassay Károly nánási gimnáziumi tanár lépett a zöldterítőre s mintha Rákóczy tárogatója szólalt volna meg, oly lelkes hangon beszélt a multról s a jelen állapotokról. A katonai javaslatokat megpendítve az ezer és ezer torokból felhangzott a „Le vele“ „nem adunk“ „éljen a függetlenségi párt ez a nép akarat tolmácsolója . . .“ Záradékol Farkas Győző városi főjegyző beszélt az ünnepelő közönséghez s Rákosi Viktorhoz, mely után szünni nem akaró „Éljen“ harsogott fel s a

Boros Testvérek nődivat áruházában

Divatos Ruhakelmék, Selymek, Divatos
Jó Sefirek, Batisztok, Vász- Jó
Olcso nyök, Agyterítő, Pipere Olcso
cikkek.

T. iparos urak figyelmébe!
Kovács kö-
szenet, pozsonyi köszenet, (Kox) és faszenet
legjutányosabban hához szállít Neumann és
Weisz hatvan u. 5. telefon 205.

Tölgyfa szőlőkaró

kapható míg a készlet tart **Hegedüs Emil** tűzifa
raktarában nagyban és kicsinyben Miklos-u. 7.

Blattner Gyula

értesíti a mélyen tisztelt kö-
zönséget, hogy 102. éve
alapított

üveg és porcellán üzletét,

valamint

üvegezési vállalatát

május 1-én a
„Lamprecht“

(volt Biedermann palotába) helyezi
át. — Ennek folytán raktáron levő
áru készletét a legolcsóbb áron
bocsátja m. t. vevői részére.

Üzlet áthelyezés miatt!

Üzlet áthelyezés miatt!

A LEGUJABB

==== tavaszi ====

kosztüm és ruhaszöveink

meglepő szép választékban
megérkeztek.

Mintagyűjteményünk

f. évi márczius 2-től kezdve
a n. é. közönség rendelkezésére áll.

Bosznay J. és Társa

divatáruhaza

DEBRECZEN, Kossuth utca 5.

— Telefon 255. —

Beccsini portland és román cement

legjutányosabban árban és friss minőségben
kapható zsák és waggon számára

Stegmüller Árpádnál

Debreczen, Kölcsey-utca 3.

Egeresi gipsz u. m. stukatur, szobrász
és alabastrom gipsz 60 klós zsákokban.

Trágya gipsz gazdáknak.

Kőbányai disztégla sárga és piros.

Fenti gyárak kizárólagos képvisellete.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettek.

Államilag ólomzárólt legkiválóbb minőségű **arankamentes**
luczerna magot, első rendű **lóhere magot,**
arankamentes
megbízható **Quedlinburgi** termelőtől beszerzett

valódi **Oberndorfi** sárga
„ **Mammuth** vörös óriási és **répa magvakat.**
„ **Olaj bogó** alakú aransyága

Legnehezebb fajú **Angol perjét,** valamint friss termésű

konyha-kerti és virág-magvakat

a legjutányosabban árban ajánl

Geréby Fülöp Utódai cég

Debreczen.

Vidéki megbízásokat a legpontosabban eszközölünk.

UJ ÜZLET! Legolcsóbb bevásárlási forrás. **UJ ÜZLET!**

Van szerencsénk a t. közönséget értesíteni, hogy **Debreczenben,**
Piacz-utca 14 sz. alatt, a Bika szállodával szemben eddigi üzlethelyise-
günket tetemesen megnagyobbítva

Majtényi és Zengevald

törvényszékieleg bejegyzett cégünk alatt egy a mai kor minden kö-
vetelményeinek megfelelő

nődivat vászon és rövidáru üzletet

nyitottunk, hol is állandóan nagy választékot tartunk:

Nőruha szövegek, jó mosó cretonok, delin batisztok, zephyrek, sza-
ténok, kész blousok, uri és női fehéreműek, vásznak, chiffonok, asztal-
neműek, függönyök, agyterítők, pique és trico paplanok, valamint minden-
nemű női és férfi szabó kellékek, csipkék, csipke gallérok, szalagok
és diszekből. Még itt fel nem sorolt e szakmába vágó egyéb árukból is.

Szolid és olcsó árak mellett előzékeny kiszolgálást ígérve, a n. é.
közönségnek szives pártfogásáért esedezőnk

teljes tisztelettel

Majtényi és Zengevald.

Chiné csikos zephyrek ruhára és blousra 18 krtól feljebb.

Szintartó kartonok 17 krtól feljebb.

Miért szenved ön??

Hiszen önnek gyógyulása bizonyos még akkor is, ha sebe **bármily régi,** sőt a fájdalmas

opeátiót is elkerülheti, ha a

valódi

THIERRY A.-féle Centifiola kenőcsöt

használja, mely **rendkívül vonzó, a sebek gyógyításában** valamint a **fájdal-
mak enyhítésében utólrhetlen.** A valódi Centifiola-kenőcs alkalmazható: a
szoptatók mellkeménykedésének, a tej elapadásának, az orbáncznak ese eiben,
tovább a mindenféle régi sérvek, láb- és csontnyílások, sebek, folyások, dagadt
lábak s csontvesedéseknél, vágás, szurás, lövés és ütés által előidézett sebeknél;
az idegen testek, pl.: üveg, szálka, homok, tövis, serét stb. eltávolításánál; min-
denféle daganat, kinövés, képződmény, karbunkulus és ráknál; v. gre pokolvar,
körömméreg, körömgnyülés, a lábnak járás közben történt kisebelése, fagyás és
égetés okozta sebek, a betegek és gyermekek fekvés általi kisebelése, fagyás és
daganat, meggyült vér, fülzuga stb. ese eiben. 2 tégely csomag csomagolással
postadíjjal együtt 3 ko. 50 fil. Temérdek előismerő levél megtekinthető. Utánzatok
vételeitől óva intek mindenkit és arra ügyeljünk, hogy „Schutzengel Apotheke des
Thierry (Adolf) Limited in Pregrada“ a tégelybe van e égetve.

Gyógyszerész A. Thierry balzsam és Centifiola kenőcs.

Eme két gyógyhatásában utólrhetlen szer soha nem romlik el, sőt men-
tül régiebb, annál jobb, nem árt a szérnek a fagy, sem meleg s ezáltal télen
nyáron szétküldhető. Mindenkor hatással alkalmazása esetén könnyen bevárha-
tó az orvosi segély, természetesen nem szabad hatástalan utánzásokhoz nyulni,
melyért csak haszontalanul elpredáljuk a pénzt, hanem mindig tartson minden
család készenlétben e világhírű, olcsó, megbízható, a mellett ártalmatlan szerből
A hol nem bizonyos, hogy az én kitűnő szerem ott ajánlatos egyenesen tőlem
hozatni. Czim:

Apotheker Thierry (Adolf) Schutzengel-Apotheke in Pregrada bei Rohitsch-Saurbrunn.
Főraktár: Budapest Iórok József. Zágrabban Mittelbach S. és Bécsben Brady C. gyógyszerészeknél.

